

Poslovno udruženje komunalnih preduzeća **KOMDEL**

Beograd, Branka Krsmanovića 13

Tel/Fax: 011 2406 373, Tel: 011 2400 227

E-mail: komdel@ttigroup.co.rs www.ttigroup.co.rs

Stručna služba: **TTI Group** d.o.o. Beograd

Beograd, jun 2016. godine

INFORMACIJA 19

STEPEN NAPLATE POTRAŽIVANJA

Uz sistemsku rešenja koja u mnogim segmentima na pravi način ne prepoznaju specifičnosti komunalnog sektora koji se nekritički poistovećuje sa korisnicima budžeta i sa velikim javnim sistemima osnovanim na nivou Republike, jedan od najvećih problema sa kojima se suočavaju naša komunalna preduzeća, svakako je nizak stepen naplate praćen nedovoljno razvijenim mehanizmima pravne zaštite zarađenog prihoda. Ova može se reći opšta pojava i nedisciplinacija u plaćanju dospelih obaveza, direktno utiče i smanjuje likvidnost komunalnih preduzeća, koja ovaj nedostatak novca sve češće nadomeštavaju skupim kratkoročnim kreditima i pozajmicama od poslovnih banaka, čime dodatno opterećuju tekuće troškove i pogoršavaju rezultate poslovanja.

Likvidnost komunalnih preduzeća posledično je ugrožena i po drugim osnovama, a pre svega zbog preranog dospeća obaveze za PDV i po osnovu visokih troškova utuženja duga od neurednih platiša koji se plaćaju unapred.

U narednoj tabeli prikazana su nenaplaćena potraživanja 41-og našeg komunalnog preduzeća koja pružaju komunalne usluge i opslužuju oko 2,2 miliona stanovnika Republike Srbije.

Korisnici usluga, posmatranim komunalnim preduzećima na dan 31.12.2015. godine dugovali su **preko 50 miliona** evra, a **na nivou svih komunalnih preduzeća u Srbiji** (bez specijalizovanih vodovoda i bez toplana iz naših najvećih gradova) procenjuje se da dug građana i privrede dostiže iznos od **preko 150 miliona evra**. To je novac sa kojim bi mogao da se zameni kompletan inače dotrajali vozni park svih naših komunalnih preduzeća, ili izgradi bar 5 savremenih regionalnih centara za upravljanje otpadom. Umesto toga, naša komunalna preduzeća sve više ovaj nedostatak novca pokrivaju zaduženošću kod poslovnih banaka.

Red br.	Grad	Nenaplaćena potraživanja 31.12.2015. (u 000 dinara)	Prosečan dug po stanovniku (u din.)	Dug po domaćinstvu (u din.)
1.	Ada	58.195	3.467	8.628
2.	Aleksinac	124.457	2.418	7.207
3.	Bačka Palanka	278.700	5.034	14.427
4.	Beočin	67.930	4.346	12.180
5.	Bogatić	35.809	1.240	3.963
6.	Boljevac	16.862	1.311	3.555
7.	Čoka	3.996	351	423
8.	Gornji Milanovac	42.409	954	2.707
9.	Ivanjica	80.327	2.507	7.593
10.	Jagodina	140.741	1.977	5.678
11.	Knjaževac	173.465	5.613	15.033
12.	Kosjeric	40.751	3.373	9.652
13.	Kovačica	3.372	134	365
14.	Kovin	86.123	2.554	7.539
15.	Kragujevac	583.771	3.289	9.837

16.	Lapovo	52.294	6.785	20.959
17.	Lazarevac	395.962	6.801	21.061
18.	Mali Zvornik	66.963	5.359	15.693
19.	Negotin	44.244	1.200	2.933
20.	Niš	1.325.281	5.139	14.977
21.	Obrenovac	187.153	2.620	7.927
22.	Pirot	74.427	1.285	3.650
23.	Požega	72.348	2.453	7.343
24.	Prijepolje	49.000	1.335	4.241
25.	Raška	82.217	3.331	9.694
26.	Senta	50.559	2.202	5.356
27.	Sombor	163.479	1.910	5.131
28.	Sremska Mitrovica	22.507	282	817
29.	Svilajnac	29.232	1.250	3.513
30.	Šabac	240.195	2.082	6.133
31.	Šid	41.266	1.212	3.292
32.	Ub	52.138	1.797	5.604
33.	Užice Bioktoš	123.695	1.585	4.568
34.	Užice Duboko	142.011	1.820	5.244
35.	Valjevo	84.527	936	2.684
36.	Veliko Gradište	7.507	428	1.292
37.	Vranje	215.135	2.599	8.371
38.	Vrbas	53.734	1.281	3.821
39.	Vrnjačka Banja	339.430	12.419	35.714
40.	Vršac	576.682	11.260	32.134
41.	Zrenjanin	124.772	1.017	2.792
UKUPNO dinara		6.353.667	2.897	8.322,15
UKUPNO evra		52.239.336 €	24 €	€68,42

Stepen naplate izražen u procentima pokazuje da je u proseku skoro 28% zarađenog prihoda naših komunalnih preduzeća na kraju prethodne poslovne godine ostao nenaplaćen. Jedan deo ovog duga iz ranijeg perioda naplatiće se po opomenama, jedan deo naplatiće se po pokrenutom postupku prinudne naplate preko sudskih izvršitelja, ali dobar deo ovih potraživanja će ipak ostati trajno nenaplaćen.

Sam postupak prinudne naplate je dosta problematičan iz mnogih razloga, a problemi nastaju već na početku gde su komunalna preduzeća destimulisana da utužuju relativno male iznose potraživanja kod kojih su troškovi utuženja koji se plaćaju unapred, često veći od samog duga. Tome doprinosi i kratak rok zastarelosti potraživanja prema fizičkim licima od samo godinu dana. Ako jedno domaćinstvo npr. nije godinu dana plaćalo račune za iznošenje smeća ukupan dug tog domaćinstva koji može da se utužuje bez opasnosti da se stranka pozove na zastarelost je svega od 3 do 4 hiljade dinara što je osetno ispod najniže tarife koju naplaćuju sudski izvršitelji. U praksi, iskustva sa izvršiteljima su različita. Ima dobrih primera gde sve funkcioniše kako treba, ali ima primera da su izvršitelji nedostupni ili gde biraju šta će da prihvate jer ne žele da se upuštaju u teže slučajeve.

Iz narednog pregleda je uočljivo da je u ovih 37 gradova i opština nešto slabija naplata od građana, ali treba imati u vidu da je u ovom segmentu svaka sredina „priča za sebe“, tako da je jako teško iz ovoga izvlačiti opšte ocene o tome ko duguje više, a ko manje. Međutim, ukupno nizak stepen naplate potraživanja nažalost, uz samo par izuzetaka, jeste opšta pojava, a bez poboljšanja u ovom segmentu, čak i ako se cene komunalnih usluga približe ekonomskom nivou, jednostavno neće biti moguće oporaviti i konsolidovati komunalnu privredu.

Stepen naplate usluga sakupljanja i odvoza smeća na dan 31.12. 2015. godine

Red br	Grad	Domaćinstva smeće	Privreda smeće	UKUPNO Sve delatnosti
1.	Ada	51,73%	75,89%	76,91%
2.	Aleksinac	53,72%	80,85%	79,39%
3.	Bačka Palanka	80,00%	80,00%	84,00%
4.	Beočin	48,00%	78,00%	66,20%
5.	Bogatić	48,30%	74,70%	55,26%
6.	Boljevac	48,00%	41,00%	69,83%
7.	Čoka	80,00%	80,00%	82,00%
8.	Gornji Milanovac	75,00%	86,00%	90,33%
9.	Ivanjica	79,00%	65,00%	80,20%
10.	Jagodina	85,79%	90,39%	88,09%
11.	Knjaževac	59,39%	75,74%	81,57%
12.	Kosjeric	60,00%	74,00%	69,67%
13.	Kovin	63,42%	70,12%	79,96%
14.	Kragujevac	43,20%	61,11%	56,70%
15.	Lazarevac	57,78%	60,93%	72,53%
16.	Mali Zvornik	59,00%	65,00%	65,00%
17.	Negotin	90,00%	90,00%	94,00%
18.	Niš	71,00%	76,00%	66,75%
19.	Obrenovac	62,09%	53,84%	71,17%
20.	Pirot	94,88%	50,81%	81,97%
21.	Požega	50,00%	60,00%	53,33%
22.	Prijepolje	69,31%	69,31%	69,31%
23.	Raška	72,40%	72,40%	72,40%
24.	Senta	12,96%	9,78%	78,00%
25.	Sombor	60,00%	55,00%	57,50%
26.	Sremska Mitrovica	68,00%	73,00%	80,20%
27.	Svilajnac	71,04%	71,04%	71,04%
28.	Šid	78,00%	85,00%	90,00%
29.	Ub	59,00%	41,00%	49,00%
30.	Užice Bioktoš	71,16%	75,16%	76,53%
31.	Užice Duboko	61,75%	61,75%	61,75%
32.	Valjevo	66,00%	68,00%	84,60%
33.	Vranje	68,00%	67,00%	74,33%
34.	Vrbas	53,80%	53,80%	53,80%
35.	Vrnjačka Banja	44,00%	30,00%	47,40%
36.	Vršac	73,49%	83,63%	80,13%
35	Zrenjanin	80,00%	90,00%	58,80%
	PROSEČNO	64,03%	67,44%	72,15%

**Koliko novca prosečno domaćinstvo duguje
javnom komunalnom preduzeću ?**

